

ЛИТЕРАТУРЕН ГЛАС

БРОЙ 206 Година XXVI
май - юни 2019
Цена 1,00 лв.

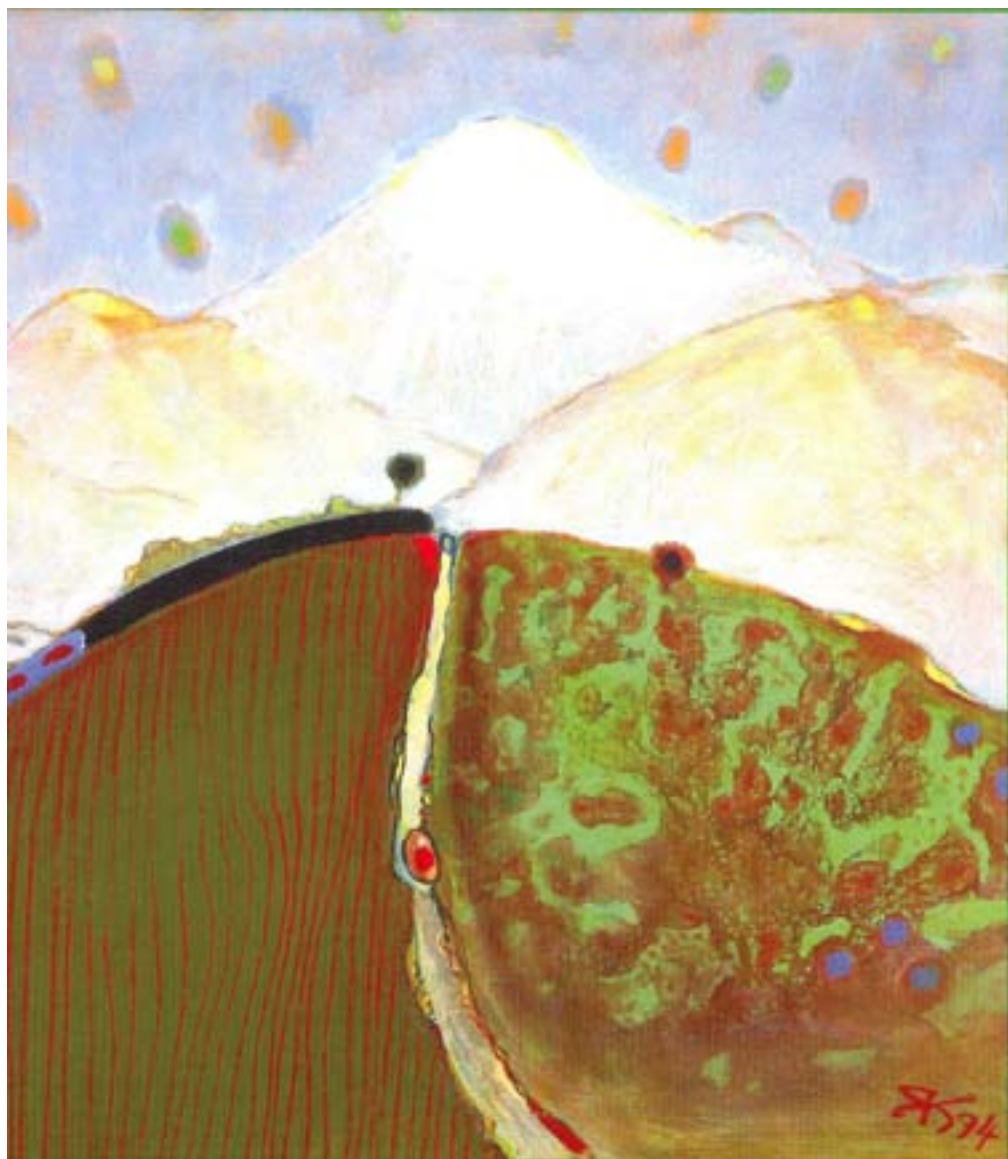
ВЕСТНИК ЗА ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА

Основан от Д.Б.Митов и списван от него
от 1928 г. до 1944 г. в София

KAT № 430 ISSN 1310 - 7917

24 МАЙ - ЧЕСТИТ ПРАЗНИК НА БЪЛГАРСКОТО СЛОВО!

Художник: Янаки КАВРЪКОВ, Снежен връх

24 май е!

Ден - символ на писмеността,
на културата, на духовността –
празник на буквите!

Светите равноапостоли Кирил и
Методий са ни дали словото, а то е
началото. Книжнината ни е държала в
мрачни времена, държи ни силни и единни днес.

Носи ни гордост.

Образованието е разковничето на просперитета.

Носете светлината на празника и вдъхновението, което той носи.

Уважаеми просветители – учители, духовници, хора на изкуството и словото,
искрено Ви поднасям поздрав и пожелание за здраве и благополучие!

Уважаеми старозагорци,

Имайте вяра в добрите времена, пазете чисти мислите си
и съхранявайте искрата на знанието!

Честит празник!

Живко ТОДОРОВ
Кмет на Община Стара Загора

Уважаеми
старозагорци,

Честит да е
24 май –

денят на българската
просвета и култура

и на славянската писменост! На този така
свиден за всички нас празник се радвам, че имам
възможността да Ви пожелаая да вървите напред!
Вършете добри дела! Уважавайте всички учители,
книжовници, просветители – те са стожери
не само на образованието, но и на стабилните
основи на обществото ни!

Таньо БРАЙКОВ
Председател на Общински съвет
Стара Загора

IN MEMORIAM

Велин ГЕОРГИЕВ
(1933 - 2019)

ТОВА

Малко ли е това,
че си жив,
че четеш,
даже пишеш
и след
осемдесет.
И се возиш дори на файтон -
хубав трон,
той е твой капитал и май
е комплексът
на плебса.
Не се спирай,
живей -
сам разбиращ:
живот е това.
Ти си.
Здравей.

ПП: Ако тази книга е последна,
то ще я дописвам до последно.

ПРЕВЪЗМОГВАНЕ

Да запееш, когато не ти е до песен,
значи знаеш, че някой те слуша.
А на теб ей сега ти е до SOS.

От главата ти се вдига пушек.
Но си казваш по прежнему: Нейсе...
И запяваш, макар да не ти е до песен.
Черней, горо, черней, сестро...
Май запява след теб и дълбокият лес.

СОНЕТНО РАЗДВОЕНИЕ

1. ТИШИНАТА

Тишината навън е нащрек.
И ще хукне пред моето куче,
като заек...
Така сме и ние.
Ту ни гонят, ту гоним.
Докато не изпаднаем в агония.
Тишината е спящият вик на войника.

2. МЕРЕНАТА РЕЧ

Все по-тиха е тази невидима работа,
тази хубава мерена реч.
Тя не иска на никого с нищо да пречи,
тя е нужна на дарбата.
Ето - пак паля нощната лампа.
Вземам белия лист. Сам на рампата.
И пред мен се озъбва поредният айсберг.

РЪКОДЕЛИЕ

Аз съм ръкоделието на съдбата.
Тя денонощно нещо по мен везе.
И ме направи просто без позе,
а лицето ми - ръбато.

Не ми харесва това ръкоделие,
съдбо загубена, дърта ми лелю.
Бях много по-хубав. Леле, леле...

ПП: Знам, че съм ръкоделието на съд-
бата.
Егати скапаното самодейно творение,
по-бездарно и от това стихотворение.

КУЧЕШКО

Какво за мен си мисли мойто куче.
Дали съм на любимеца любим.

Я виж какво поиска да научиш.
Ти по-добре изпей за него химн.
Че в него няма грам да се намери
от твоего човешко лицемерие.
А то за тебе е открило Рим.

Цяла нощ едно стихотворение,
все още неродено,
ме будеше и молеше:
Запиши ме, бе, запиши ме
в своя бележник.
Искам да ме има.
Зашото може и да ме забравих.

Не го записах.
Забравих го.
Но ехото му кръжи у мен.
Записвам: ехо.

КОЛЕБАНИЕ

Абе, няма защо да умираш -
стой мирен.
И там е скука - като тука.
Та не сменяй живота със смърт.
Улътни своята плът.
И хич да ти не пука.
А Смъртта да я вземат мътните.

ПОСЛЕПИС ПОД ЛИНИЯ

Какво си мислят другите за мен,
е друга работа...

Все по-далече е рожденият ми ден.
В Отвъдното са много мои набори.

Но и с отслабнал слух,
току-що чух:
Време е да спре да ни говори...

Едва ли скоро ще го сторя.

Че пак ме вика тази моя работа.
А аз - все още воин храбър –
перото грабвам като меч...
Мама му мечка.

И с вятъра подгонвам хоризонта.

Животе мил,
пиян съм от озона ти.
Над всичко мъртво нов живот кълни.
И пак ме носи конят
към хоризонта - чак зад девет планини.
Аз още искам да съм ти полезен...
Здравей, Поезийо.

1-4 юли 2016 г.

Художник: Георги КОВАЧЕВ, Младенец

СЪНЕН СОНЕТ

Сън ми е всичко дотука.

Сън са ми мама и татко.
Сън са ми моите братя.
Сън са ми всички приятели.
Сън са ми милите спомени.
Сън ми е моята азбука,
моите стихове, почеркът.
Сън съм си, казвам ви, сън съм си.
Сън са ми моите внучета,
сякаш цветята на Цветница.
/Даже децата, децата ми,
идват в съня ми и питат
скоро ли ще се събудя.

Сън съм си. Сън съм си. Сън съм си.

ТИШИНА

Щом не се обажда никой,
говори си сам, умнико,
макар да има нещо неумерено
в речта ти мерена,
то давай, давай.
Светкавично се мерна
и тутакси избяга
ей това:
Народ, на който и морето му е Черно,
светло бъдеще не му се полага.

Отново си при мене, простота.
Отнема слух и зрение.
И мисълта ми е щастливо осенена
от тайнството на всяка яснота.
Дълбоко е високото небе.
И корабът на мисълта гребе
към тайната, която ще чета.

От първия ми ден смъртта е в мен.
Отнема слух и зрение,
отнема нерви, сетива,
сегмент подир сегмент,
додето умори неумерения,
превръщащ се в слова,
и не рече: Аз вече съм това...
и не рече: Аз вече съм това...
и не рече: Аз вече съм това...
и не рече: Аз вече съм това...

ГОРЧИВ ПЛОД

Аз не съм човек за подражание.
Няма смисъл някой да прилича на мен.
Аз не съм човек и за обожание.
Никого няма да заведа в Едем.
Не е за друг мойт микроклимат.
Моят микроклимат не е за живот.
Да се възторгвате, е немислимо.
Горчиви са плодовете на дървото ми.

МИЗАНТРОП

Боже, с какви неща съм зает.
Лъжа се с мерена реч.
Кой днес ще каже: Търся поет.
Няма такова животно, та ти ли.
Да бях се изучил поне за поп,
на тебе молитви да гукам.
А аз - мизантроп: Тук съм.

ПОСЛЕПИС

Тук, на това място...
би трябвало да пише,
че ВЕЛИН ГЕОРГИЕВ
е роден в Пиринския
край на 21 ноември 33
година на миналия век,
че е автор на 40 книги
с поезия и публицистика,
че е създател
и художествен ръководител
на Националния литературен
салон „Старинният файтон“,
в който за 24 години са
представени над хиляда и сто
новонизлезли книги
и технике автори, че награди,
че това, че онова - няма
смисъл.
Тези дни се отбих в едно
писателско кафе в София
и развеселената компания
извика хорово: Поете, ела
при нас. Попитях: Кой сте
вие... Цветът на нацията,
отвърнаха... Бръшлян бяха
те, защото има на какво да
се опрат и по какво да
пълят, за разлика от мен...
Но им казах: Ако вие сте цветът
на нацията, то аз съм еделвайс.
Шега ли. Няма майтап. Това съм.
Още съм още...

Петя ЦОЛОВА

НЕОТБОЛЯЛОТО

Прежалих те, тъй да знаеш, отжалих те.
По вода пуснах недогорялото,
по вятъра – неполетялото.
Пратих по дяволите всичкото старо –
каквото било, било.
Само не можах да измисля с неотболялото
какво да направя, какво?
Лежи то ден и нощ на сърцето ми като камък.
Ох, проклетото, като камък тежи.
Ни вятър отвява го, ни вода го отнася.
Седи си. Мълчи. И боли.
Дяволите и те дяволуват –
едно отнесат, друго притурят.
Как да пишна веднъж за рогата онзи,
дето стари работи все ми подмята,
нощем из пепелището броди ли, броди –
нещо от нищото пак да изрови
и съня ми да пресече с дяволски смях.
Вси-и-чко – и лошото, и доброто
зад гърба си оставих.
И теб и билото, и небилото прежалих.
Любовта, пропиляната, не можах.

ЗЛАТЕН ДИМ

И ето като миг пролетял вече потъва зад дюните
най-дългият за годината юнски ден.
И сякаш отнася със себе си и по късче живо
от теб и от мен. След малко ще заизвира
отвсякъде мракът като бриз, като мека вълна.
Имало някога, във време някакво

един мъж и една жена.
Имало ли ги е, нямало ли? Кой след време да каже,
щом вече няма нас да ни има – днес тръпните ти и аз.
Колко ли сенки невидими на хора отминали
лутат се между дюните в привечерния час?
Този залез догориш, този живот единствен
защо, Господи, си направил неуловим?
Само вятърът вечен е, само пясъкът вечен е
а любовта, вечната – дим, само дим.
Мед, тамян и пелин на залез в душите ни
влага, солена и топла, в очите ни...
И това ли е, Господи, само дим?
Но без него нали вселената цяла
ще е ледено безразлично само.
Вятър – светът ни човешки.
Пепел – животът неповторим.
Без този дим странен, неуловим и петраен
без този златен дим.

ВЕТРОВЕ

Винаги ветрове някакви през душата ми всеха.
От измамно-ласкави до вихри ледени.
А и суховей всякакви. Че и ветрове нереални,
от мене самата измислени, за да се въртят
крилато мечтите ми като вятърни мелници.
Но душата ми устоя на всичко и всички тях.
От вихрите ледени не изстина.
От фалшиво-ласкавите не стана неверница.
От суховите не изсъхна, не стана пустиня.
Не се отрече от мечтите си –
въртят си се и до днес моите вятърни мелници.
Зад лицето ми, вече повяхащо,
душата ми си е същата – топла, неспокойна,
неувяхаща, една ветровито-щастлива клетница.

СРЕДНОЩНО БРОЕНЕ

Не, няма да си тръгна от света,
без да върна поне шепа обич на всеки,
който, макар и искрица от нея,
в труден час ми е дал.
Не идва сънят и аз на пръсти броя
тези кредитори мои безценни.
Ще ми стигнат сигурно пръстите и на едната ръка.
Но ето, свършват пръстите и на двете
и вече над имената само с мисъл кръжа.
Как не съм се запитвала досега
на колко ли хора – близки, далечни –
невърната обич дължа?
Дъхав дъжд ромони по стъклата,
напредва нощта, но не идва сънят.
Затова пък пристигат всички, повикани с мисъл,
трупнат се до главата ми и мълчат.
Едни – дошли на срещата ни среднощна
чак от Отвъдното. Други – извървели обратно
на години забравени дългия път.
Трети – на крачка до мене доскоро крачили.
Четвърти – те още редом с мене вървят.
Пети... Шести... И всички светят,
готови обич отново да ми дарят?
И никой не чака нещо да му се върща.
Значи и аз невърната обич никому не дължа?
Боже мой, та аз съм била неприлично богата,
всъщност... Въздъхвам и меко потъвам в сън,
който първият пролетен дъжд зад стъклата
пълни с бисерен звън.

ЛЮБОВНА ВЛАСТ

Защо след толкова време назад пак ме връщаш?
Защо за себе си ми напомняш все крадешком
ту с някое неочаквано позвъняване късно,
ту с думи неволно изпуснати уж като стон.
Какво пак преследваш, стрелецо –
да разузнаеш само,

или да си върнеш над мене
някогашната мъжка власт?
Но любовта, макар на полето й бойно
да няма пощада, не е война.
Не разбираш ли, в любовта победители няма.
Защо разузнаваш, целиш се и раняваш,
защо все рушиш?

Спри. Пошади поне шепата дни,
които в мен живи останаха
и греят още с висока и непрежालена красота.
Дори само заради себе си, опази ги от посивяване,
защити ги от принизяване, спаси ги от тлен.
Та ти вече само във тях си останал
оня, някогашният мой незаменим обичан,
непроиграл още своята власт любовна над мен.

ОТЧАЯН ОПТИМИЗЪМ

И за нищо не съжалявам!
Готова съм още утре да кажа на оная, с косата,
стига вися над главата ми, дявол те взел,
да вървим!
Ще се усмихна на синовете си: горе главата!
С приятелите защо на тръгване да говорим?
Времето, най-послед отгатык
ще ни стига до насита за всичко, нали?
Май още някой трябваше, отчаян,
да ми махне за сбогом...
Но кой е той, Боже мой, кой?

Имало ли го е наистина този мой Някой,
или си е бил просто измислен от мене герой?
Чакай, чакай, къде ще вървя!
И точно пък подир тази, с косата. И точно днес ли?
Толкова много несвършена работа чака ме в този ден.
Е, вярно, дума изрекох, все едно камък хвърлих,
но все пак – ами ако още се лута
моят Единствен някой, да търси по белия свят
единствено мен?
И ако настреща ми иде още невидим
най-щастливият от живота ми ден?

ЛЯТНО ВРЕМЕ

Лятно време.
Далечен тромпет.
Спомен за топла и гъста мелодия.
Слънцето дълго трепти
на покрива на отсрещния блок –
като мене и то,
колко ли пъти ще се обърне,
преди да си тръгне?
Някой бос тананика увлечено –
меко шляпане на ходила,
мирис на прах, на петунии и вода
от балкона съседен.
Стягат се куфари.
Ах, стягат се куфари пак
за кратко време на дълго очакване,
за малко време на големи надежди.
Лятно време – мелодия стара, стара,
почти от детството чак.
Вчерашна, днешна и вечна.
И дано само бъде и утре. И утре. И пак...
Ах този свят, този свят –
кратко време на дълги надежди.

* * *

Езоп, оня, от нас уж свободните днес,
по-свободно живял в своята бъчва
древногръцки мъдрец и чудак,
отдавна доказал е на Света,
че и в бъчва дори, свободата по-добре се побира,
отколкото в царски палат.
Да, знайно е – всеки носи свободата
невидимо във душата си. И всеки
своята свобода носи – голяма и смела,
или плахо подвила криле, свобода.
Но който позволи на някого или на нещо
свободата му да изтръгне изкорен от там,
като божествен строеж, останал без своя
най-важен стълб опорен, се срива
на човешката му душа безсмъртнит храм.

ДО КРАЯ

Все по-бързо гасне залезът сякаш.
Все по-бързо се учи да се смирява душата.
На въпрос „Как си?“ почна често да отговарям,
неочаквано и за мен самата, „още съм жива“.
И лъжа с тези думи, за да не произнасям,
продължавам непримиримо да ора все така
моята стръмна нива.
И ето че всеки нов ден ми носи
неочаквани нови прозрения и въпроси.
Но както преди, така и сега,
а и занаят все така,
най-важното си остава, зная,
смирението с примирение да не объркам
никога аз. До края.

Художник: Владимир ДИМИТРОВ
- МАЙСТОРА, Мома

В ТЕМПО АНДАНТЕ И АНДАНТИНО

Както е известно, изповедното начало се идентифицира с биографичното. Но макар че го има и в стихотворенията на поетесата, белетриста и драматурга АНТОАНЕТА БОГОЕВА в новата ѝ стихосбирка ДИХАНИЕ, тя се определя като сбор от сугестивни размисли и медитации. Това е цяла вселена от интроектно и интроспективно насочени външения на ума и душата, осмислени поетично в интровертна тоналност. Вчувстването в тези мнемонични изповеди и послания провокира у читателите философски и екзистенциални прозрения, усещане за ангелски знаци и кармична свързаност, обективирани чрез ейдетични образи и представи за светлосенки, киароскуро, за музика в темпо анданте и андантино /“Потънали сме в прах и пепел“ – „Прескачаме бездна“.../

Стихотворенията от „Дихание“ инспирират усещане у читателите за ноосфера, формирана от талантливата поетеса с мъдри прозрения за човека и човечеството, за всевъдушевената и донякъде сакрализирана природа; с мисли и чувства и от най-противопоставимо естество в строго логичен ред и с танцуващ език, а не хаотично. От една идея се пръскаят като от бризантен снаряд други мисли, внушения, образи със същата виталност на въздействие, емотивна и интелектуална радиация: „ЕДИНСТВЕНО НОЩТА МЕ ПРИТЕ-

ЖАВА.“ /Огромното ѝ тяло в мене диша. / Луната ми е дом, семейство и държава.“ Като човек, изкушен да възприема и поетичното слово в образи, мисля за непознатата ми на живо Антоанета като за живописец и график – еднакво проникновена в природни вчувствания и размисъл; в артистична игра на оцветена и тонирана мнемотично духовна енергия.

Мащабният тематичен кръг в поезията на Антоанета Богоева я сродява с духа на популярната днес в Украйна програма на професорското семейство Едуард и Любова Памиткини „Човек, семейство, свят“, отнасяща се за възпитанието на младите хора и особено на учещи се. За съжаление, тази програма не е известна в България, а е толкова актуална за засилената престъпност сред подрастващите.

Направих това отклонение в персуазивното си изложение за стихосбирката и под влиянието на Иван Канев – големият поет отбелязва сред достойнствата на „Дихание“ не само вилетаната в човешкото битие природа, а и присъстващите редом с философските съзрения на поетесата „сложности на нашето време, тревогите и страховете, предчувствията за неясно бъдеще“.

Асоциацията „Емпирей“ за насърчаване на християнското художествено слово е подпомогнала логично издаването на „Дихание“: в стихосбирката е възпелта лантмотивно идеята за постигане на духовно съвършенство чрез доближаване до Бога. А тъй като това може да се постигне, когато човек успее да види Божествената светлина със сърдечните си очи, много от стихотворенията на Антоанета свързват читателя с духа на исихазма /“Очаквам бог“, „Миналото е присъствие на време“./

Като главна особеност на органичния свят отлагателното съществително в за-

главието „Дишане“ инспирира усещане за екзистенциален център на песенно-звучните, аудиовизуални и обограни по асоциация прозрения на поетесата. Особено показателно за това е стихотворението „Ето ги разцъфналите клони“, посветено на емоционално съпричастния със съдържанието и безукорен редактор и издател Пламен Анакиев. Изкушавам се да го цитирам цялото: ЕТО ГИ РАЗЦЪФНАЛИТЕ КЛОНИ/ Небето е и розово и бяло./ Под него вятърът е седнал да почине./Под вятъра земята търси път да мине./ Засилва се към слънцето, изгрява./ А слънцето от нея разцъфтява./ В дърветата си хвърля цветовете./ Обвива ги с прашец./ И от прашеца свети.“

Срещаме в тази поезия автентични образи на всевъдушевена жива и мъртва материя, без това да нарушава рецептивното усещане за веризъм и правдоподобност, да кинестезично изкуство, стимулиращо у читателя не само мнемонично-емотивни, а и сензитивни усещания, въздействащи усилено върху деонтичната нагласа на читателя – повишават психологическата му готовност да изпълни човешките си и граждански задължения. Идея и образи отекват у нас като освободено от анатоклазис изкуство, провокиращо ни за няколкократно прочит на един и същ, съгъстен до афоризъм текст, до наизустяване и присвояването му като лично духовно притежание. А кой ще отрече, че в последна сметка това е страстно възжелание на всеки истински творец.

Честата ни среща с тази поезия с оксиморон (като „хамбар без дъно“, „...глина, смесена от слънчевия дъжд и огън, /изсъхнала и изтерзана пълт небесен въздух, /завързани цветя в букет от земя лава/...; ожънати снегове“) свидетелстват, че поетесата изповядва философската идея за единство на

противоположностите и я използва функционално в стихотворенията си... Езикът на поезията като изкуство, както се знае, са чувствата, в творбите на Антоанета те са по-конотативно изразени, за сметка на възвишени идеи за цената на човешкия живот в измерението на познанието и проникновението в естествените закони на съществуването.

Без никъде в стихосбирката „Дишане“ да се изпада в мирова печал, в нея отекват и минорни звуци на лично страдание най-вече от екзистенциално естество: „Опитвах се да ги разплача от плача си, забравена и малка...“ /“Пшеницата се сушеше на двора“/. С пиетет към позатлъхналия романтизм в поезията, в плен и на мисията за борба с бездуховността в нашето съвремие, Антоанета Богоева адресира неафиширано своите изповеди и медитации до езотеричните и арт-просветени и посветени в магията на музата Полдихимния, покровителстваща лириката и всички химни. Читателите на „Дихание“ са избраници, които живеят с усет за мъдрост и духовна красота в хармонизираните природа и цивилизовано общуване с умерено спокойна или по-малко забързана крачка, анданте и андантино...

В заключение на тези редове благодаря на случайната ми среща с феноменалното поетично изкуство на Маестро Антоанета Богоева...

Бележки:
Интроекция – превъплъщаване в друг човек; Деонтична ситуация – обективно положение за изпълнение на дължимост; Анатоклазис – отслабване на иманитичното твърдество; Исихазъм – учение за единение с Бога...

Кирил ПОПОВ

Антоанета Богоева, Дихание, стихотворения, ИК „Огледало“, С. 2019 г.

„НЕВЪЗВРАТИМОСТ“ ОТ ПЕНЧО ПЕНЧЕВ – ЕДНО ПРЕКЛОНЕНИЕ ПРЕД КРАСОТАТА

най-мелодичните му песни. Спомените за детството и бащиното огнище постоянно го отдалечават от шумотелността на днешния ден, чието отсъствие се забелязва твърде отчетливо. Лирическият му герой е един безметежен създател. Той не само че не воюва, но даже и не спори с настоящото време, защото живее в своя първичен и чист свят на красивото. И веднага ще отбележа, че на Пенчо Пенчев му се отдава да навлезе в сътворения си свят на безвремето. Дърветата не се вълнуват от това, че са цъфнали, но човекът разцъфтява през пролетта; на виното му е все едно кой го пие, но то прави хората щастливи. Открояващото се в тази поезика е, че противно не само на духа на жанра, но и на самия груб и „озъбен“ живот, у Пенчо не се наблюдава трагичен сблъсък с действителността, няма я дори и мъката от драматичното разминаване с човешката надежда. Присъства хармония, радост, очарование най-вече от природата, която, както казва, е безстрашна спрямо себе си и му служи само за да украсява възхитата на поетичната му душа. Свикнали сме да очакваме да чуем от поетите техния остър кръскът от болката, жалбата им по младост, вика им за справедливост, а в стиховете на Пенчо Пенчев няма нищо подобно. Всичко е

наблюдение, описание и възхищение, и най-вече от природата и нейната красота. В тази връзка, не ще намерим в произведенията му хроникъра на времето, в тях просто присъства добрият човек, влюбен в красотата. И си мисля – колко много копчета на поетичните си ризи скъсахме в пристъпни кога на действителен, кога на фалшив гняв против всекиго и против всичко!

Крещим си в груба проза навсякъде – на улицата, в къщи, пред кадъра и зад кадъра на живота. Изнервяно крещим и самите ние, пишешите, даже без да го осъзнаваме. Не е ли време да се заслушае в песента на „тихия пролетен дъжд“? И не само да се заслушае, а и да го претворим в строфи, ако можем. Песните на Пенчо Пенчев ми звучат простичко и мелодично и всяка душа може да ги запее. Изчистени са от всякакви украшения, модуляции и фалцети. В пгичия му оркестър липсват не само тъпани, но и бас-китарите на кукувиците и гракането на гаргите и така мелодията му успокоява душата. Понякога, композирано от майстор на перото, подобно звучене може да сътвори истинска лирическа красота.

Човек е това, което яде, пие, люби и не на последно място – работи. Пенчо е високо квалифициран социален педа-

гог и неговите стихове представляват нещо като терапевтична подкрепа за питомците му, които сетива той се опитва да отвори за слънцето и свободата, потребни им както на всички други същества. В този ред на мисли, Пенчо Пенчев несъмнено е постигнал педагогически успех.

При тайнството на кръщаването не е прието нито да се произнасят критики, нито да се дават съвети на рожбата. Но е позволено отправянето на добри наричания и пожелания и аз, в ролята на обредно лице, ще го сторя.

Пожелавам на Пенчо Пенчев в бъдните си творби да разшири диапазона на възхушението си, да задълбае по-смело в душевността на човека и в моралните му сблъсъци с времето в което живеем, да поработи над техниката на стиха. За кого обаче от нас, присъстващите автори в тази зала, биха били излишни тези благопожелания?

Впрочем, нека приветстваме Пенчо Пенчев за неговата „Невъзвратимост“ В очакване сме на нови и по-зрели неговии поетични творби. На добър час, Пенчо!

Ботьо БУКОВ

Слово на автора при представянето на книгата.

Камен ВАСЕВСКИ

РЪКАТА МИ ИЗЛЕКО ТЕ ДОСЯГА

От днес си ти съвсем превзета. Обзет от тръпки, аз те гледам. Спусни безмълвните пердета, разделяй нашата победа.

На две дели я без остатък – това заслужено се пада. Мисли обаче за нататък. За тежки дни и трудна радост.

Така в сърцата ни горещи ще има място неизменно затуй, което се не сещам, но то ще дойде непременно. . .

Какво по пътя ще се случи? Не днес, а утре ще научим.

ДЪРЖА В ПРЕГРЪДКИТЕ СИ ОБЛАК И ЗВЕЗДА

Птица ли плаче в дълбоко усое, вятър ли иска пак лист да отбури? Зная отлично аз царството свое – царство без завист и царство без хули.

Бог ме създаде всемогъщ във него, грижа и бран ми отколе възлож. Аз съм ред него във студ и във жега – радостен, весел и малко тревожен.

Сила аз имам утеха да бъда – да ме усети самотната птица, мъката нейна за миг ще прогледя, взела от мене целебна трошица.

Волен живея във горското царство, мощен, опазен от злост и коварство!

КУШ БУНАР – СЪЛЗА ГОСПОДНА

В Сливенския балкан се намира тази забележителност. Според легендата в Куш бунар (Птичия кладенец) орлите родители бодили своите рожби, потапяли ги във водата му, преди да направят изначалния си полет. Получили енергия и закаленост от кладенеца, орлетата се устремявали към висините.

На времето в безбрежната река къде си ти и как да те намеря? Стоя край теб възторжен, все така загледал жадно в твойто днес и вчера.

Мълчание и блясък на вода – трептяща, жива, бистра, но безмълвна. Ноцта ще слезе и една звезда с гореща светлина ще те изпълни.

Но няма как да кацнат тук орли – орлите тихо с вечността приказват. Разбирам аз, за тях те днес боли –

от теб да почнат своя пръв летеж. Легендите се раждат и залязват... Сега си само пламъче на свещ.

Художник: Евгений БОСЯЦКИ, рисунка

И ПЕСЕН ДАЛЕЧНА В ДУШАТА ЗВУЧИ

Три могили – три кафяви стомни. Аз ги зная и добре ги помня. Бях момче, когато ги достигнах – моят дядо със ръце ме вдигна

върз едната, после – върз ония. . . Тайна скрита исках да открия и във трите – малко земно чудо, в ширинето гладко вечно будни.

Три могили в мене все остават, равнината вечно украсяват. Бог ги пълни със вода студена – равнината да е все зелена.

Три могили в моя мир живеят, с бавни птици в лятна вечер пеят.

ЖИВЕЕ В МЕН СВИДЕТЕЛСТВО ДАЛЕЧНО

Под стряхата на дяловата къща от младостта си спаприла похвали, в дълбоко време чифт цървули връщат, но времето по тях сега не жали.

Мълчат те там, на гвоздеи закачени, като земята тъмни и корави. От път почиват много уморени, години, хора сякаш съживяват...

Но няма имена, нозе живели във свят по-друг, към нищото изтеклъ. Косите мои, рано побелели, препращат ме към мъртвите пътеки.

И знайното магически изплава: звезда и вещ човека надживяват.

ВИК И ДЪЛГ ЛИ ЛУДО МЕ ПРИШПОРВАТ?

Любезно си, Отечество! Любезно! Аз плача днес за твоя кървав път. Със пуле мъждукащ и с език изплезен, на косъм си от своята бавна смърт.

Кажи, къде е миналото твоею със знамето и образа ти чист? Кънти гласът ми в слъхнало усое, тъжи земята. Пада лъч сребрист. . .

Защо повече твоята утроба и ражда само гномове безброй? Коварни, хищни и безбожно злобни, не свършва още страшният им строй...

Страдално си, Отечество нещастно! Кога ли с нови сили ще пораснеш?

ОТПЛАТАТА ГОРЧИВА ПО ПЪТЯ МОЙ МЕ СЛЕДВА...

Наранен, изтерзан аз си лягам, но не мога и миг да заспя – люти думи сърцето ми стягат и от мерзост комай се топя.

Всичко стана навън, на площада, от човек, на сърцето ми скъп. Аз за него безкрайно съм страдал и поглъщал съм негова скръб.

И делих си трохата, когато беше гладен, но никога лош. А получих такава отплата, не отплата – пробождане с нож.

Беззащитен, аз нищо не сторих. А за болката още говоря...

МОЯТ ГНЯВ ОТДАВНА Е ЗАПЪТЕН. . .

Език свещен ли Вазов те нарече? Свещен си да, ти своята чест запази. Души ме болка – с рядка безсърдечност, пигмеи днес безсрамно те погават.

Издумват думи, дето не разбирам, – слепци са те за земния ти блясък! И зей пред мен вандалската им дира. . . Колцина днес от дирята се стряскат?

И все цъфти във златната ти нива не златен цвят, а чужди цвят отровен. Нима умиращ, наша реч звъдлива? Зове ме силно моя дълг синовен:

Вандалите жестоко да накажа. Но нямам власт да ги досегна даже!

ГЛАС ОТ ЗЕМЯТА ДОЛИТА, ДОЛИТА...

Далече е, томително далече, от теб до мен, от мен до теб. Защо – не знам, на туй съм аз обречен да виждам само черен креп.

Ни ден не чезне той, стои всеиселен, все там, на твоя знаен праг. Горят във мене спомени обилно, ведно със тях – и този знак.

Живеят в мен човешките нелека – един отвъд, а друг – пък тук. Пред мен се низят ясно две пътеки с различен цвят, с различен звук.

Едната, знам добре, до теб извежда. Но крехка е неземната надежда.

И ЛЕЯТ ЧАСОВЕ, ДНИ, НЕДЕЛИ...

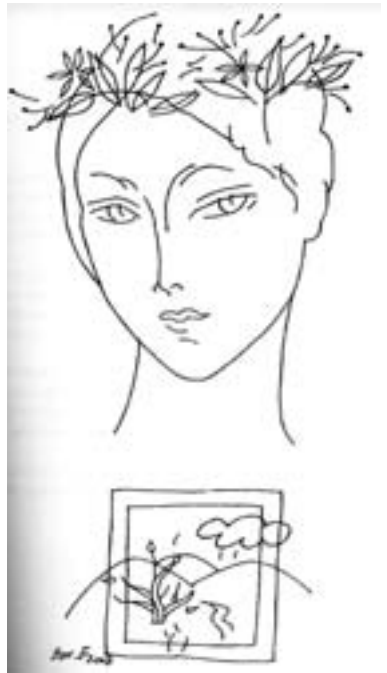
Години много... Колко ли са вече? По пътя аз и ти вървим, вървим... Не чезне пътят, тръгнал отдалече, трепти забуден от любовен дим.

Къде ще стигне, никога не питай! И никога не искам ти да спреш, че спреш ли се, как трудно се излита! Да бъдем птици, луди за летеж!

Доказвай го това сега и утре, умората до капка ти надвий. Превръщай в пламък късите минути, преградите мъжествено разбий!

Любов потребна, пак бди надежда! И пътят ти до път да ме извежда!

Художник: Евгений БОСЯЦКИ, рисунка

Художник: Евгений БОСЯЦКИ, рисунка

ДА ПОГЛЕДНЕМ ПТИЦАТА – ТЪЙ БЛИЗКА И ДАЛЕЧНА

Не е далеко, а е близо до мойта къща в планината. Аз виждам птицата да слиза от тънък връх под синевата.

Но връх на бор, а не на гребен на черна каменна верига. Красива, царствена, недревна, до мене птицата не стига.

Опашката, крилата цветни, излъчват приказност голяма. Пъстрейт те през дните летни, лъчи досягат мойто рамо...

И тук поставям трудна точка – не зная името ѝ точно.

УСЪРДНО СРИЧАЙ МЪДРИЯ УРОК

С корави клони, с гъсти листи, стърчи в гората многолетна. През синьо лято, в есен бистра, Там кленът с рухо е наметнат.

Но смърт и него го очаква, макар че нея не сънува. Сега си мисли не за мрака (това далече му се струва),

а мисли той за друго нещо – кога децата му невръстни ще влязат в храм с венчални свещи, а сетне – внуците да кръсти.

Едва тогава кленът може на тъмна паст да се предложи.

И ЛЕЯТ ЧАСОВЕ, ДНИ, НЕДЕЛИ...

Години много... Колко ли са вече? По пътя аз и ти вървим, вървим... Не чезне пътят, тръгнал отдалече, трепти забуден от любовен дим.

Къде ще стигне, никога не питай! И никога не искам ти да спреш, че спреш ли се, как трудно се излита! Да бъдем птици, луди за летеж!

Доказвай го това сега и утре, умората до капка ти надвий. Превръщай в пламък късите минути, преградите мъжествено разбий!

Любов потребна, пак бди надежда! И пътят ти до път да ме извежда!

Стойка

ТЕОДОСИЕВА

ЖЕНА

Безумие и творческо начало, а чувствата – бушуващ ураган – във теб, жена, от Господ е събрано началото и края на света! А стъпката ти, пъргава и лека, те носи към пленителна мечта, усмивката – загадъчна и мека – у всекиго събужда любовта! Дали си Кармен или Беатриче, светица ли си или само грях, но ти за мен оставах си момиче каквото в младостта си те видях!

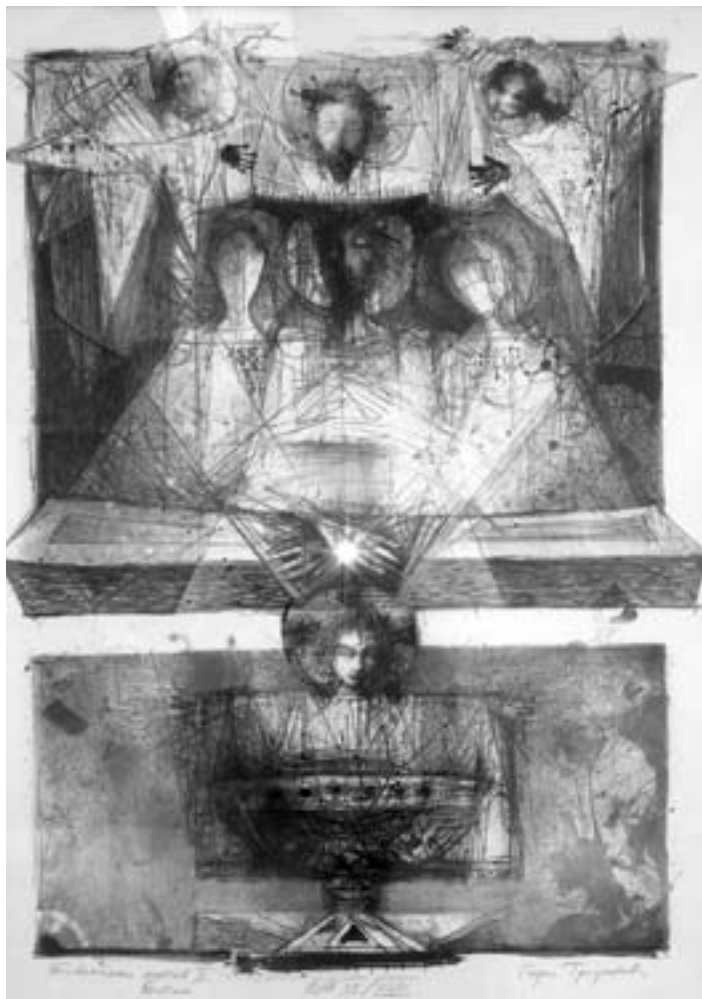
ЧУДО

Класически съм образ на старица – във празен храм догаряща свещица, запалена със вяра православна. Картината, признавам, е печална! Не бързайте сега да ме тешите – с оценката прибрзана грешите. Макар да знам, че приближавам края, пред своя Бог не мисля да роптая. Напротив, продължавам да го славя за времето, което ми остава да срещам още изгреви и залези и да кънтят в ушите конски набези, да вдъхвам аромата на липите и само със ДУБРО да пълня дните си. Защото иначе просто няма смисъл ако не следвам Божия промисъл;... Животът има творческо начало, не само черно и не само бяло – ще бъде пъстър, ако вий решите, и ако следвате докрай мечтите си тъй както права аз!

Живеея с радост, не гоня път на миналата младост и вече ми не трябва нищо друго – АЗ ВСЕКИ ДЕН ПОСРЕЩАМ КАТО ЧУДО!

ГЕОРГИ ТРИФОНОВ,
БИБЛЕЙСКИ МОТИВ II

ТРАКИЙСКИ КОРЕН

Земя ТРАКИЙСКА, коренът ми в теб е жив и жилив, той държи ме здраво и сили имам да вървя напред, и пътя си да следвам все напред.

Край мене духат силни ветрове, превиват ме и даже кършат клони, но никога не ще прекършат те ни вярата ми в теб, ни обичта ми!

Минават се години, векове, но мойта кръв остава си червена като попилата в ТРАКИЙСКОТО поле на жертвите край Тунджа и Аврена.

Не искам да мъстя, не искам, НЕ! Мен Господ ме научи да прощам! С любов отглеждам своите синове – животът мирен за да продължава!

ВЪПРОС

Нестинарска жарава – августовско небе – а щурците припаят и прибоят зове...

Лятото си отива, ще заминеши и ти, а с ятата отлитат моите летни мечти...

Есента ми намира с първи златни листа и духът ми притихва – пак оставам сама...

Листите в календара ще опадат и те, но въпросът остава – ДОКОГА, НАКЪДЕ?

МАРШРУТКА

Елин Рахнев

Постановка, литературна и сценична преработка, сценография и музикална атмосфера
Симеон Димитров

Действащи лица и изпълнители

Шофьор.....	Веселин Монеа
Жената с очна линия.....	Мария Зашова
Жената с игоди.....	Гергана Егова-Динева
Чинияник.....	Георги Раков
Пътник с вистинка.....	Севалин Палазов
Пътник ментател.....	Георги Янев
Тиймлейджър.....	Петър Недилков
Баба.....	Мария Ангелова

Радиоводещи.....	Ангело Лазаров и Мария Ангелова
Звукова картина.....	Ангело Лазаров
Художник.....	Георги Янев
Вокал.....	Даниела Манолова
Декор.....	Веселин Монеа
Помощник режисьор.....	Лилия Иванова

На 11 май т.г. театър „Отражение“ - град Торонто, Канада, представи за пръв път в България комедията на Елин Рахнев „Маршрутка“ в салона на бившето кино „Левски“ в София. Препълненият салон аплодира бурно актьорите и тяхната игра. Последваха още три представления из страната, последното от които на Фестивала на любителските комедийни театри „Велко Кънев“ в Тополовград. Там им бе присъдена Специалната награда.

ЕДНА ТРАГИЧНА СЪДБА ФЕДЕРИКО ГАРСИЯ ЛОРКА (1898 - 1936)

Стойността на поета Федерико Гарсия Лорка е толкова висока, че всеки допир до него е заряд за душевно равновесие, а също и едно осъзнато безпокойствие от печалната му съдба.

Пабло Неруда в „Изповядвах че живях“, пише за него: „Гарсия Лорка беше добър дух прахосник, той събираше в своята гръд центробежната радост и излъчване, подобно на планета, шастигото да се живее.“ За него Неруда твърди, че Лорка не е разстрелян, а е убит. Ето защо изследванията за неговата смърт са много повече от тия за творчеството му. Някои от тях са политически пристрастни и лъжливи, а други - напълно обидни.

В общината на Гренада има документ, в който пише, че Лорка е „...починал през август 1936 г. в следствие на рани, получени от военните действия.“ Най-разпространената версия е, че е убит от франкистите. В дневниците на генерал Франко от 1941 г. е записано дословно: „...така че запомнете веднъж завинаги: ние не сме убивали никакъв поет.“

Франкистите твърдят, че той е бил техен симпатизатор и желал да напише химн на фалангата, но това е направил друг поет – Антонио Ридруехо. Това твърдение се отхвърля от много изследователи, но фактът, че неговите песни „Мария Нинела“ и „Кървава сватба“ се играят в театрите, че се издават сборниците му със стихове и „Циганско романсеро“, говори, че бил твърде уважаван.

Друго мнение потвърждава, че е станал жертва на отмъщение от някаква секта със сексуални отклонения, към която е бил и Лорка. Не е лесно да се каже и развърже възела на тая трагична съдба, още повече, че неговите близки приятели като Рафаел Алберти са още живи, а скоро си отиде и Салвадор Дали.

Доказана истина е, че Лорка подписва антифашисткия манифест за защита на германските писатели, но никога не е бил член на никаква партия. През 30-те години Лорка е най-известният писател от Испания, особено в Аржентина и Америка. През 1936 г. написва последната си драма „Домът на Бернарда Алба“.

Салвадор Дали в своята автобиографична книга „Дневникът на един гений“ пише следното за Гарсия Лорка: „Червените, получервените, розовите и дори бледолилавите със сигурност се възползваха за срамна и демагогска пропаганда относно смъртта на Лорка, което бе един долен шантаж. Опитаха се и се опитват и до днес да го превърнат в политически герой. Но аз, неговият най-добър приятел, мога да свидетелствам пред Бога и Историята, че Лорка – поет до дъното на душата си - беше в същността си човекът с най-апостолски дух, когото съм познавал.“

Стоил СТОИЛОВ

КЛУБ ПОЕЗИЯ ПРИ НЧ „ДАСКАЛ ПЕТЪР ИВАНОВ - 1988“ - СТАРА ЗАГОРА

Ели ЕЛИНОВА

ПРИТЧА ЗА ЛЮБОВТА

Веднъж една жена видяла пред входа на къщата си трима мъже.. Единият бил много пълен и навсякъде по него блестели златни накити. Другият бил гладко избръснат, облечен с изискан костюм и с вратовръзка. Третият бил усмихнат, ухаел на парфюм и носел красиво букетче от полски цветя в ръката си. Жената не ги познавала, но им рекла:

- Не Ви познавам, но заповядайте в градината на саяка под дърветата, за да Ви почерпя с по едно кафе, и да се ободрите. Тримата ми сина са у дома и много ще се зарадват, като ви видят. Тогава единият от мъжете отговорил: Ние се казваме Богатство, Бизнес и Любов и не можем да влезем и тримата. Трябва да изберете само един от нас. И който влезе във Вашия дом - той ще Ви донесе всичко, свързано с неговото име.

Жената се прибрала и разказала всичко на тримата си сина. Те погледнали през отворения прозорец в градината и видели тримата мъже.

- Колко забавно! — възкликнали и тримата братя в един глас.

- Аз искам да поканим Богатството, за да станем богати! - казал най-големият брат Ивайло.

- Аз не съм съгласен! Аз искам да поканим Бизнеса и пак ще забогатеем! - казал средният брат Диан.

- Вие и двамата сте много глупави. Най-добре за всички ни ще бъде да поканим Любовта, за да бъдем щастливи! - казал най-малкият брат Денислав.

Майката мислила, мислила и най-накрая се съгласила с мнението на най-малкия си син, който бил най-мъдрият от цялото семейство. Тя излязла и поканила само Любовта да влезе в нейната къща. Мъжът ѝ поднесъл красивото букетче. Жената благодарила и му отстъпила място. Запътила се след Любовта, но след нея тръгнали и Бизнесът, и Богатството. Тя ги погледнала озадачено, но Любовта ѝ отговорил:

- Мила госпожо, ако вие бяхте поканили Богатството - Бизнесът и Любовта нямаше да влязат във вашия дом и вие щяхте да бъдете само богати и много алчни за пари, без да се трудите, без разбирателство и взаимно уважение и любов. Ако бяхте поканили Бизнеса, тогава Богатството и Любовта нямаше да влязат и Вие щяхте да постигате само успехи и неуспехи, които ще се редуват, без да им се радвате от сърце и няма да натрупате богатство, защото там където има омраза, завист и злоба - богатството не се задържа за дълго... Понеже Вие избрахте Любовта, трябва да Ви кажа, че заедно с любовта винаги идват Бизнесът и Богатството!

Нено СТАНКОВ

Гара, коловози, хора...
Двама влюбени
до болка се прегръщат,
уещайки раздялата.
Самотна баба маха към купето,
навярно внучета изпраща.
Момиче си пробива път.
В очите му ваят създи и обич...
И аз.

На коловоза сам.
Наоколо глътка,
безредие, викове...
Бърбори до мене клошара пиян:
- Пътувам за никъде...
- Пътувам за никъде...

Мария НЕДЯЛКОВА - МЕДИАНА

ДВЕ ВЛЮБЕНИ СЪРЦА

Две влюбени сърца
и шепот нежен между тях.
Две искани деца
и падаща звезда над тях.
Две търсещи души
и свързани в едно съдби!
Две слети във едно съзнание
и взрив от обич...
Ражда се звезда!
Две влюбени деца –
открили в себе си света!

Георги ИКОНОМОВ

ОРИС

Говорил съм си много пъти с Бога,
но без да зная - мислех, че съм луд.
И криех го, да не реши народът:
Изперкал е от учене и труд.

И не Мойсей се казвам. Просто Георги.
И не връз камък - лист по лист редих
нашепваните сутрин рано оди,
които мислех, сам че сътворих!

Благодарих на музата си щедра,
надявайки се пак да бъде с мен.
И на Пегас - в последно време гледам,
че навествява ме почти през ден.

До вчера. Всъщност не. До тази сутрин.
До онзи миг, във който осъзнах,
че всъщност аз не съм рисувал с думи -
записвал съм Божествения глас.

Сега не знам - да плача или гордо,
като Мойсей да извися глава?
Подписвам се под Божие слово,
щом сам ме натоварва със това!

Кристина БОЖАНОВА

НЯКОЙ ДЕН

Това е само настроение.
Дори и мен ме изненада.
Усмивка, може би тъга,
която завладява.

Живеея чужд живот.
Но някой ден ще се събужда
във детството. Във оня двор
със вишни и лалета влюбени...

Ще тичам по зелените поля,
ще гледам вечер от небето
звездопади.
Ще вярвам в доброта на света
и ще прегърна мама пак на прага
на къщата, единствена в света,
където можех вечно да мечтая...

Сега около мен е пустота.
Не вярвам нито в Ада, нито в Рая...

Художник: проф. Валентин СТАРЧЕВ, Акт II

Маур СИДИ

ЖИВОТ

Сухи, жълти листа, мон минали дни разпилиени...
Аз съм имал честта да боля за всеки от вас.
Много бури свирепи са минали вече през мене:
заприличах на есенно тъжно дърво без листа.

Ала аз си припомням и слънцето, дето ме грее,
и зелената пишна корона на пролетен дъб.
Още чувствам във себе си тръпка красива от нея,
тя крепи ме и днес и събужда във мен младостта.

Знам, не ще се завърнат отдавна отминали роли,
както няма да срещне листата от лани дъбът.
Ще се срещам със спомени мили и те ще ме водят
по-нататък по новия – стръмен и стар дълъг път.

Той ще бъде послан със килим от листа пожълтели,
ще минавам по него с изправена бяла глава.
Пак ще капят листа, а пък други остават зелени –
тяхна фотосинтеза била е, и е любовта.

И животът напред ще върви през листа и през бури!
Някой ден ще кърви, после радостен смях ще кънти.
Болка есенен дъжд към смеха ми щастлив ще притуря,
малко, дръзко кокиче през зимния сняг ще кълни.

Маргарита САПУНДЖИЕВА

СКАЛИТЕ

След шест години
пак съм във Ахтопол
и тичам към любимите скали.
Но тичам само в мислите,
защото
отново нещо силно
ме боли.

И ето стълбите.
Защо са тъй високи?
И даже няма паранет?!
А помня някога,
не беше тъй отдавна,
прескачах ги дори
през пет.

Скалите ме посрещат
някак чужди:
настръхнали, озъбени и зли.
Аз стреснато се спирам
и се питам:
„Нима това са
същите скали?“
Катерех се по тях
като коза,
а горе до фара
бе моята база.
„Къде е тръгнала
тази баба сега?!“ –
зад мене някой
тихо каза.

Напред пристъпвам
плахо,
две-три крачки.
В гърдите сякаш
бие барабан.
Страхувам се!
Ако случайно
тука падна,
не ще ме вдигне
даже кран!

Не може да съм вече
толкоз стара!
И знам, че има още
хляб във мен.
Защо тогава във душата
духа вятър –
така студен,
така студен?!

Мартен КАЛЕЕВ

Представяне на една книга би било израз на безпомощност, ако тя самата не се представя или няма качествата да се доказва във времето и сред хората. Да говоря и пиша за повестта «Преселението» на Боян БИОЛЧЕВ, превърнала се в мощен литературен факт от издателство „Труд“ – София през 2018 година, е благодатно. Но в никакъв случай не и лесно.

Тази книга няма нужда нито да бъде защитавана в рекламно-медийната вакханалия на книжните съмнителни рейтингови „неокласици“, нито да бъде преразказвана набързо, както много често се случва по различни поводи, особено пред публика. Тази книга е изградена от думи, които непрекъснато ще напомнят, че има много причини да се погубим, ако проиграем или пропуснем шанса си да съспреживеem и осмислим миналото си, историческата си биография. Но има и една изключително важна и окуражаваща причина да сме живи – протектиране и опазване на достойнството чрез равносметката. Равносметката-изповед!

„Убих човек, преди да навърши шест години.“

Чий е този глас? Само конвулсия на закъсняла съвест ли е? Как се живее няколко десетилетия с такъв грях? Колко е „значимо“ подобно „лично“ събитие, когато всяка човешка трагедия изглежда някак „пренебрежима“ и „незначителна“ в сравнение с неопикуения хаос на преселението на Балканите преди, по време и след нескончаемите абсурдни междунационални атавистични събития. Нашите Балкани, които са в нестихваща враждебност и вечно преселение отвъд граници, които най-безумните войни – Балканска, Междусъюзническа/и не само те/ изличават времеви хоризонт, за да отворят друг – на нескончаемата кървава човешка трагедия – на личността, на семействата, на нациите. Всъщност, реални граници на лутанията и на военните действия няма. Те не само са разбъркани, но са и поругани. Границите са хипнотична чудовищна химера както в чисто географския аспект, така и в дълбоко психологичен план – изпитанията нямат аналог и мярка, затова са и безгранични. Предизвикани са от чудовищната омраза, генерирана не от обикновените хора, а от царя, командването, войската или от друг сатанински безбожник. Бягството на човека, на семейството в една или друга посока, все пак макар и след дълго и мъчително лутане, неочаквано и внезапно свършва не само за семейството на Георгиус, но и за безземия турчин в стражданичкото село. Но края на пътя не носи равновесие, блаженство, катарзис, загърбване на било и небило без угризения и равносметки. Най-тра-

гичното време в историята на България ще вземе своята тежка цена. От всеки. Защото всички в собствения си житейски жребий – тръгнали, пътуващи, пристигнали, накарани се да пътуват, стоят почти абстрактно в този свят, осъзнавайки своята крехкост, смъртност и безпомощност. Светът е полудял, станал е безпопадно лош. Поуките от историята са забравени заедно с добродетелите. Войните са зазидали всички входи към нормалните хора. Няма никакво значение дали си българин, турчин, грък или друг, ти си все този страдалец, ти си възможният Иван, арестуван в Солун като дезертьор ...“защото си българин“. Но и друг да си, едва ли ще бъдеш пощаден от логиката, че ти си врагът по националност.

Повестта «Преселението» на Боян Биолчев е искрена и изповедна, без евтин и преднамерен, режисиран драматизъм. Дори изреченията са някак своеобразно аскетични и лаконични, състени и наситени с емоционалност, следват свои особен ударен ритъм. Те не обясняват. Те изискват от нас цялата интелектуална мобилизация, личната ни чувствителност и способност да откликваме на човешкото. Читателят не може просто да съди или да се забавлява от чуждата драма и превратностите. Той е въвлечен и след всяка страница в известен смисъл поставя себе си на изпит: защото изводите, оценките, приемането или отхвърлянето на символичната и конкретна семейна или индивидуална драма не е шоу за лениви непукисти.

Сигурен съм, че авторът Боян Биолчев има и много лични пристрастия, и скъпи спомени за близки и свидни нему образи и събития. Тук повестта е само условна жанрова рамка, защото мащабите на внушенията и картините с техния емоционален заряд далеч надхвърлят всякакви определения и категории, подходящи за литературния анализ. Книгата е разказ за живота именно извън всякакви рамки и логика.

„Преселението“ е творба, която не настоява да бъде надвикана от платените медийни глашатая, а да бъде чута, осмислена, съспреживяна от читателя в есус към истинската, стойностната словесност. Българската нация трябва все някога да започне да изпитва крещища нужда от реабилитиране на историческите и духовните ценности. Защото материалното заплашва да ни погълне заедно със закръпяващия ни усет за нормалност и възвишеност от все по-хищната ни глупост. Домът ни – този човешки символ дори днес не е защитен нито от пълзящата, нито от хибридна, нито от „горещата“ война. Знаем, че историята ни го съобщава с протресавачи факти. Събитията между шестата и деветдесет и втората година на героя на Боян Биолчев се оказват само един човешки сезон на гнева, на мъката, на утопията за щастливо бъдеще. И този сезон сякаш продължава и днес, когато българинът е изкушен от гемео съблазни и сурогатни доброжелатели.

Книги като „Преселението“, автори като Боян Биолчев, са успешен и провокативен опит за връщането на вярата ни, че будността, предизвикана от майсторското повествование, е решаваща предпоставка за едно по-добро бъдеще. Будност, която „реализираме“ за себе си и вътре в себе си чрез изравняне на изводите-възглед от конкретиката на човешкото и от неговите превъплещения по време на безумията на войните. Не са много произведенията от

всички видове изкуства за този период, той сякаш е непреодолимо плашещ. Тези злокобни години никак стоят стъписани и недооценени, може заради случилите се през този период съсипващи, болезнени последици за нацията и държавата ни, за духа ни. Без пощада за човека и неговата съкровеност – Дома.

Не случайно Боян Биолчев е разказвач на месец март на Столична библиотека. Той е автор, който прави чест на всяка национална литература. Защото чрез книгите си не се стреми към осребряване на своята популярност и дарба, а разменя думи и притичи единствено срещу пристрастеността към мъдрост, доброта, себепознание. Той може да помни исторически факти, но и да чете в душите на хората чрез техни спомени. Но само в ония души, в които наистина времето е записало своите важни завети. А такива от-криваме в драмата на Учителя „с кротката мъдрост“, който е „само на двайсет и седем“, но за когото болестта му не е важно състояние. Той е почти „анонимният“, „изчистен“ от биографични подробности, съветник и водач в трудностите на пленничеството, че и на живота след него: „Та той нищо не каза за себе си, нищо не научих за него, а чрез него аз научих за себе си всичко...». А на гроба му простичко е изписано „Иван, учител“. Свещеникът също е неслучаен символ, както и неговата кончина – загива във водите на Бяло море. Бленувата „България на три морета“ придобива друго измерение. Преведено на символен език – разпиляни са и са погубени българска кръв и кости наистина на три морета, но времето ги повива в сива анонимност. И ги забравя!

Няма такава свещена вяра, както и толкова коравя съвест, която да оправдае или подмине събития как дете намира кураж и сили да застреля турчин, за да спаси брат си от гавра, дялото да задуши новороденото си вучче, за да не издаде останалите от семейството с непрестанен дъх или плач. Да опишеш всичко това, даже и как майчинството на лудалата от мъка Златина се превръща в миг – вместо свидна рожба кърми новородено сърце, се иска кураж като да надникнеш в свещени и мрачни тайни. Защото там се крие още по-мрачна символика – човекът е и ангел, и демон. Зависи от историческото време с какво ще те застави да проявиш същността си, да реализираш представата си за съдбовност или праведност. Тук Боян Биолчев е имал куража и на изследовател, и на писател, и на автор с мисия, който не затъва във фактологията, а я съживява в разтърсващ спектакъл по човечност.

Във века на бодряческите до инфантилност реклами и налагане на „системите Бодо“ за механично отчитане на извършения труд, на гибелта, но и на нересанса на тоталитарни режими, книгата „Преселението“ на Боян Биолчев ни повелва с финия почерк на майстора, че без литургия за мъртвите дните ни ще са яловы откъм духовност. Писателското майсторство е въздигане и тривиалните оценки тук са безполезни. Будната духовност винаги ще ни разпнтва, докато ни описва и разказва за реалностите и привидностите, за съпричастното към близкия и дивата злоба пак към него.

За фанатичната и безсмислена жестокост, която само народ може да причини на

друг народ, без да се интересува от човека и човешкото. Тук се откроява съпричастността на писателя Биолчев!

Художник: Иван НИНОВ, Глава

След издаването на книгата на ход е читателят. Лековатото „положително мислене“ относно четиво, случило се на пазара на книгите, няма да му помогне. Ако четящият няма настървена памет за вечните ценности, най-добре е да не разтваря тази повест. Книгата „Преселението“ се противопоставя на възможното и на вероятното „невежеството да се изравнява във всичките си форми“, когато трябва да имаме своя рефлексия за историята. Не знам дали Боян Биолчев няма да последва „детската наивността“ на безспорния си талант и да не настоява за агресивно налагане на това негово заглавие. В литературата се появиха не само фантоми, но и книжни варвари. Заради тях Биолчев трябва упорито да се бори за по-добра орис на книгата си. Различното рядко остава незабелязано, още повече – ненаказано. И съм сигурен, че вече в тъмното има готови аналитици, познавачи и ерудити с ококорени очи. Напрягат се. Чакат. Моментата, в който главите на талантливите няма нужда да бъдат отсичани, защото те просто бавно и методично ще се обезсмислят от завладяваща глупост и безхаризма, стига да се вмъкнеш в пазвата на зли медии.

Преди много години генерал Рихелю е казал на своите лакейчици: „Намерете ми две думи, написани на хартия и аз ще измисля двеста причини да обеса техния автор!“ Боян Биолчев е написал много повече думи и като брой, и като проникновение, и като послание. От нас, читателите, зависи да го подкрепим в благородното му начинание. Така ще помогнем и на себе си, преди да започнем да ходим като охлювите върху своите езици и да проумеем, че с човека без памет е свършено. Жестокостта на хищниците и в литературата, и в живота, че се завърне със страшна сила. Ако подмиснем, задрагасаме, не започнем „Преселението“ на Боян Биолчев, че се присъединим към „жертвите“.

А може би жестокостта към талантливите вече се е завършила?!...

Биолчев, Боян. Преселението. София: Труд, 2018, 184 с.

ОТЗИВ И СТИХОВЕ ОТ ЛЮДМИЛ СИМЕОНОВ

БЯЛАТА ЛЯСТОВИЦА НА ПОЕЗИЯТА

Според мен „Апология на тъгата“ не е просто поредната лирична книга на Георги Драмбозов. Запазвайки основните доминанти на тази поезия – мелодичност и изисканост на стиха, топлина изповедност и интимност, впитане на библейски и митологични образи и мотиви в лиричната тъкан (което придава особена философска дълбочина и убедителност на внушенията) и събирайки като във фокус досегашните художествени търсения на поета, в същото време тя внася и нещо различно – и то е във все по-честото усещане за

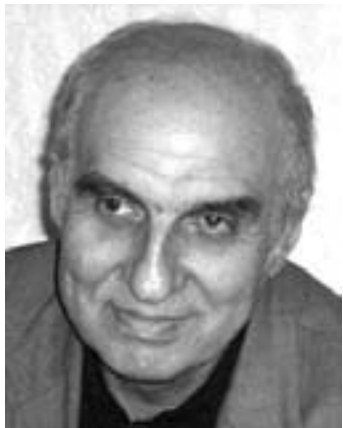
самотността на твореца в днешния антидуховен и мрачен свят, в който сме принудени да живеем и в който на почит са единствено грубият материализъм и консуматорският „идеал“. Но това усещане не е свързано с чувство за безизходица, песимизъм и примирение, а с вяра и упование в извечните човешки ценности – любовта, приятелството, съпричастността към ближния, красотата в нейните различни форми и проявления. Тази поезия същевременно е и напрегнат размисъл върху съдбата на поета, чийто глас, за съжаление, все по-слабо се чува в обществото, заглушаван от празнодумната житейска врява, но в този глас се долавя и надеждата, че доброто, възпелено в образа на Йовковата бяла лястовица, е неизгребимо в човешките души и въпреки всичко ще надее. Тази надежда възвисява поета над унинието и покрусата, над дребнавите житейски битки, страсти и омрази. В този глас отчетливо присъства и светлото му жизнелюбие въпреки горчивите понякога размисли за краткостта и преходността на земното ни битие. Да, това е поезия-апология на тъгата, но не на безутешната тъга и на отчаянието, а на тъгата благородна, всеопрощаваща, светла, смиряваща ни пред неизбежното, но и израз на изстрадана мъдрост и на един по-въгъбен и ясен поглед върху нещата и смисъла на живота.

Едни от най-затрогващите творби

в тази книга са посветени на майката („Майчица“, „Късно послание до майка ми“): „Моя майчице, мое слънчице, моя учителко! Препознавам градината, чакам за плод/ти навярно ме виждаш, усмихваш се там одобрително -епилог съм лиричен на твоя живот“. За жената – неизменна спътница и опора на поета, са изпети такива прекрасни и нежни стихове като „Кралица“, „Благодаря ти“, „Споделено с Тина“, „Забрана“, а пред децата си с много любов и грижа той изповядва: „Обещавам тържествено, мили децата! -/ще съм винаги с вас до последния ден./ с блага дума със стих или със песенчица/ аз ще милвам душите ви, тъжни без мен“ („Към децата ми“). Съкровени строфи е излял поетът и за родния Свищов, който той винаги носи в сърцето си: „В този град от любов се родих/ и звезда Зорница над люлката светн“./Свети Георги заклел ме за обич и стих –/ и пред Господа...И на Алеко в сърцето“. Накрая ще цитирам думите на писателя Драгомир Шопов в послеписа на книгата: „Може би във всеки от нас – подсказва поетът - съществува Йовковата бяла лястовица. Той вярва в нея от младостта си досега и моли заедно да я позовем на глас“.

Да я позовем и ние, читателю!

Георги Драмбозов, „Апология на тъгата“, лирика, Издателство „Българска книжница“, София, 2019

ДУНАВСКО ХОРО
На маестро Дико Илиев

И пак заучи хорото, във което бушува българска душа и страст! Със лудо „Дунавско хоро“ в сърцето минавам през годините си аз. Това е моето хоро! Това е най-истинският ритъм на кръвта! Когато българинът заиграе, във жилите му заиграва тя! От стъпките му буни оживяват и ветрове, и вейки, и треви, и сякаш трус земята разлива! ...С това хоро животът ни върви през изпитни, до днес неизброими, в щастливи и във смутни часове... Ще го играем, докато ни има и блари додого се зовем!

СВИЦОВ
На Георги Драмбозов

Какво ми даде ти? Какво ти дадох? Живота си със тебе споделих: и болки, и съмнения, и радости, и моята тъга, и моя стих.

Реката ти през мене преминава -рой изгреви и залези влече. Аз винаги при твоя бряг оставам, тъй както някогаашното момче -

при твоите хора и при твоите улици, при спомена за първата любов... Часовникът от старата ти кула пак бие във сърцето ми, Свищов!

ОПОРА
На Иван Бонев

Колцина ми останахте, приятели, но има ви все още на света! Ако пропадне в тъмното душата ми, във гръб удари ли ме клевета, ако небето слезе много ниско и птиците внезапно замълчат, изгуби ли животът дъх и смисъл и нямам ни посока, нито път, ако във сърцето напира воял и моят ден превърне се във ад, къде то да сте, гласи ви топъл, че чуя отдалеч: „Със теб сме, брат!“ Аз знам – докрай ще си останем верни, не ще ни разделят пари и власт! Предателят от Тайната вечеря е просто нямал място между нас!

Захари Карабашлиев, „Жажда“, по-вест, 2018, изд. „Сиепа“, ред. Веселина Седларска.

ЖАЖДАТА, КОЯТО НИ ИЗГАРЯ

съпруга. Пациенти на д-р Парашкевов. Така маркиран, сюжетът напомня банален лекарски сериал, намириства на мелодрама, на позната и изтъркана от експлоатация сага. Повестта обаче се чете на един дъх, като откровение, като житейски размисъл и поема в проза, стоплена от шедрият писателски талант на Карабашлиев. Той умее да разказва сочно и сладкодумно, детайлно и динамично. Създава ярки, пълнокръвни и убедителни образи, на които вярваш и които си готов да разбереш. Любопитното в случая е, че и двата мъжки образа са еднакво значими и важни за наратива, за посланията на повестта.

Радков олицетворява поколението на нашите бащи, минало през месомелачката на комунизма, изживяло и платило за своите увлечения и илюзии, постигнало някакъв житейски стандарт и закономерно стигнало до финала, когато е време за преоценка на постигнатото, отново съпътствано със страдание и болка.

Даниел Данев е дете на демокрацията, търсещо своето място под слънцето, скитало по света, стигнало до световния мегаполис Ню Йорк и завърнало се в родината, за да катастрофира и осъзнае, че освен от приключения и жажда за лична реализация, има нужда и от любов и женско рамо до себе си...

Камерната история, експонирана безтително, но много ефективно, предразполага към различни интерпретации, но те като цяло се свеждат до РАВНОСМЕТКАТА за изминатия

път и до осъзнаването на простия, но важен факт, че човек без съчувствие и любов е осакатен и обречен на самота и униние. Именно минорният тон липсва в „Жажда“.

Героите са преживели неудачи, но са запазили жаждата си за живот, не се предават и са в състояние да се справят с дебиностите ги изненади.

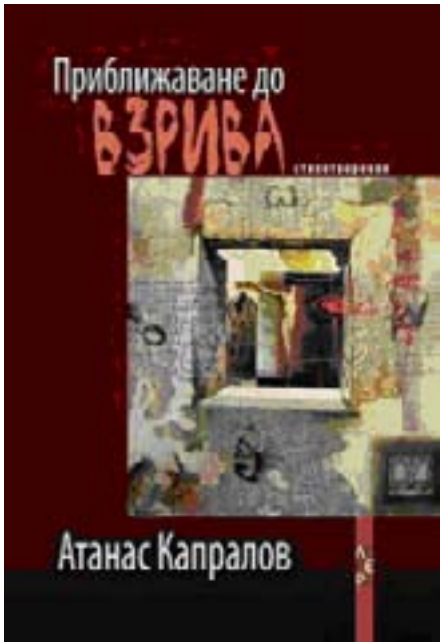
Такъв ведър оптимизъм е характерен за творческия натюрел на писателя Захари Карабашлиев, а в случая напомня и за познатата атмосфера при общуването с такава класика като „Раковото отделение“ на Солженицин.

Без да претендира, че е създал нещо свърхзначимо, белетристът стриктно и пълноценно е осъществил своя зами-съл. Малката му стегната повест, след разточителния енос „Хавра“ (2017), се погълща бързо, без усилия и предразполага към размисъл. Тя е доказателство за очевидния му креативен възход и е задължителна за всеки уважаващ постиженията на съвременната българска литература.

Всъщност и читателите са разбрали, че на пазара излиза поредната му важна и значима книга, което и обяснява бързото ѝ изчерпване.

Борислав ГЪРДЕВ

В МИНИРАНАТА ЗОНА НА ВЗРИВООПАСНАТА ВЪЗРАСТ

Иван ЕНЧЕВ

В последните три десетилетия поетът Атанас КАПРАЛОВ си е завоювал трайно място в съвременната българска поезия със своите книги. Дори само заглавията им („Нежен скитник“, 1990; „Завръщане в стъпцето“, 1996; „Голота“, 2002; „Дамгосан“, 2006; „Жив и свободен“, 2012) свидетелстват за оригиналния поглед на поета към заобикалящия ни свят с изблика на категоричен духовно извисен светоглед. Неговата поредна стихосбирка „Приближаване до взрива“, 2018, е още един талантлив полет в просторите на творчеството. Тя прави твърде добро впечатление с полиграфическото си оформление, което е осъществено от художника Владимир Запryanов. Тази книга може да се нарече любовна, колкото и прибрзано да изглежда това твърдение. Тук любовта има две главни измерения. Тя е предназначена да бъде едновременно и земна, и космична. От сливането на тези взаимно изключени условия състояния се ражда симбиозата на едно полярно сияние между мъжа и жената. Същото се отнася и за любовта на лирическият герой към България, който гръмко бие тревога за нейната окаяна съвременна съдба:

*Ти сочиш вездесъщата поквара
с провинциално-столичен адрес...
И уж си водил битките за чест,
а всъщност -
водиш битка за България!
„Битки на честта“/*

Още в самото начало на сборника като мото на програмното стихотворение „Космична моя“ поетът заявява категорично: „Апокалипсисът идва...“ Гибелта на световната цивилизация е възможен, но не бива да се осъществи! - Това крещи съвестта на поета в обезродената Родина. Тази негова тревога е чисто човешка, но тя граничи с космичните измерения на човека в духовна орбита към звездните пространства.

Внушенията на стиховете в този сборник се родят с посланията на книгата „Откровение“ от Новия завет в християнската Библия, творчески трансформирани в нашето съвремие, разбира се. Не случайно в много от стиховете се търси опора в Бога и Божините повели за човешки морал и поведение. Споменават се библейски мотиви с битово-космически нюанс („Сомнабули в Космоса“, „Смяна на местата“ „Мисия невъзможна“, „Небесно пиано“). Текстовете са открит граждански призив към съвременното българско общество, което е част от загнатила днешна човешка цивилизация, да осъзнае гибелните последици от своето чудовищно античовешко поведение и да се покае. Едничкият изход от предстоящия световен взрив е любовта! Светът може да се спаси от разпад само чрез искрена любов между мъжа и жената, чрез споделената общ между отделните индивиди и дълбоката вяра в божествената искра у човека („Космична моя“, „Есенно движение“).

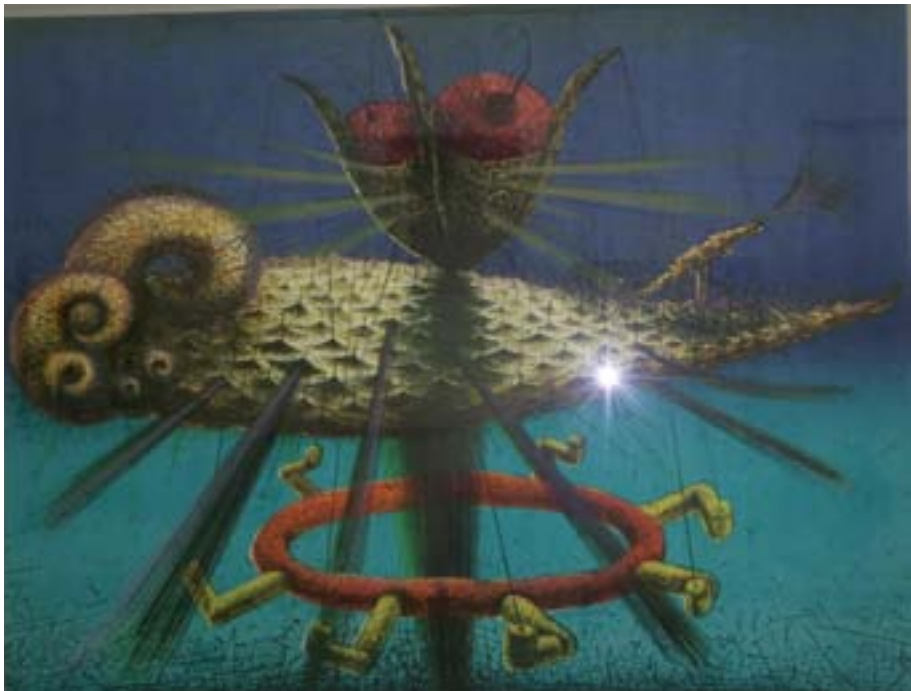
Отзив за стихосбирката „ПРИБЛИЖАВАНЕ ДО ВЗРИВА“ от Атанас КАПРАЛОВ

Поетът осветява любовта на лирическият герой във всички нейни проявления: към света („Смяна на местата“, „Космична моя“), към живота („Вярност“), към миналото („Пролетно завръщане“, „Балада за дудите звуци“), към любимия човек („Приближаване до взрива“, „Вечни“, „Единствена победа“, „Премазани от скоростта“, „Недосягаем“), към децата („Спасителки“, „Сватба“, „Есенно движение“), към приятелите („Среща в небето“). Ала лирическият субект най-категорично се тревожи за съдбините на България („Словото в немилост“, „Вечни присъди“, „Вълча родина“, „Преди полета“). Когато тълкуваме гражданските позиции на автора, той ни изглежда доста суров и безкомпромисен, човек с прекалено високо самочувствие за своята мисия пред обще-

бдините поколения. В „Спасителки“ поетът заявява с гордост своя изпълнен към обществото бащин дълг:

*Знам - един ден ще съм тиска плява,
но спокоен нека е светът:
моите дъщери му завеждавам -
с добротата си да го спасят!*

Осъзнал своя патриотичен писателски дълг за гражданско поведение и художествена естетика, Ат. Капралов продължава бунтарските пориви от поезията на Христо Ботев, Гео Милев и Никола Вапцаров. („Песничка за прозрението“, „Вечни присъди“, „Словото в немилост“). В този смисъл смелата позиция на лириическият герой най-ярко е изразена в стихотворението „Мостра на бъдното“:

Художник: Христо КЪРЖИЛОВ, Композиция

ството („Висока мишена“, „Вярност“). Но това е само привидно. Интимните мотиви във всички творби ни показват лесно ранима чувствителност на един зрял мъж в „строгата възраст“ на живота си, който е с детинска всеотдайност към красивото в ежедневието и доверчивост към близки и приятели, към всички честни хора. Обичаната жена в тези текстове е показана в грацията. Тя е наречена „мила“ и „любима“, но и „космична моя“. Само един твърде талантлив поет може да си позволи този стилистичен разкош:

*И ако нещо ще ми липсва,
това си ти, космична моя.*

*В което и небе да хвъркнеш,
аз ще те стигна...
Непременно!..
Защото този свят е смъртник
и трябва пак да го заченем.
„Космична моя“*

Магичното изкушение на мечтата за една възможна попълтна любов живее в душата на лирическият герой като „нощна скица на красив овал“. Но тя е обречена да си остане „незачената“, както множеството наши звездни мечти:

*И лакомото утро ще я хрупне
като кора на везден портокал.*

Преобладаващите чувства в поезията на Атанас Капралов са мъка, гняв и възмущение от същията в България, която е не само в материалната област. И в духовната сфера цари опустошеност, отчуждението в отношенията между хората вече преминава в пълно безразличие или в открит омраза. В съвсем редки случаи лирическият герой има повод да се зарадва от нещо хуманно, да се възхити на някоя лъстовина на жадуваната духовна пролет. Той вижда това съживяване единствено във възраждащото поведение на

Ритмът в лиричните текстове на Капралов не е чужд на всеизвестните стихотворни ритмични стъпки, но поетът не робува на строгото им техническо прилагане. Неговите стихове следват пулса на чувството, което налага и специфичен ритъм на стиховете фрази и конструкции. Те са изтъстени с множество синкопи, пристъпи и задъхвания. Наподобяват екстрастопи в сърдечния пулс на поета. Понякога са тъй убедителни, че сякаш тутакси ще предизвикат инфарктен взрив сред „взривоопасната възраст“ на лириическият герой, който в повечето текстове се припокрива с личността на автора. Поетично-философските внушения на тези стихове е заразяващо с творческата убедителност на свежите метафори, които привличат читателя да съприживява чувствата и възленията на поета, изразени по оригинален и неподражаем начин.

Ето с какъв категоричен ритъм той заявява своето гневно откровение за съдбата на България в стихотворението „Словото в немилост“:

*Българийо,
ако си живя,
падна за прощане.
По лице:
не словото убиваш,
а собственото си сърце.*

*След всичко -
удар подир удар! -
ти вече си в клинична смърт...
И няма как да те събудя,
освен с лъзсата:*

„Визждам път!..“ Капралов е привърженик на римуваните стихове. Ала неговите рими са твърде разнообразни и оригинални. Само в редки случаи използва и някои доста познати рими, но в повечето случаи редом с тях звучат свежи находки с приложение на асонанс, който придава на стиха още по-естествено звучене, водещо след себе си сямота на мисълта и логическа последователност на изказа.

Тематиката в стихосбирката „Приближаване до взрива“ е едновременно основание може да се определя и като гражданска, и като любовна, и като драматична, и като българска, и като космична. Тя не е само лична, а и дълбоко патриотична и всечовешка, не само защото е изградена в съзвучие с библейските послания за човешки морал и етика. Въпреки нейния тъжен, дори гневен тон, стиховете, включени в нея, излъчват духовно озарение. Те не живеят мимоделно с пърхането на перепуденоеднодневки - защото са орисани с призванието на балканските борове, устремени право в небесните висини. Мотивите и чувствата в тях преливат от едно стихотворение в друго и така звученето на целия сборник ети като: съвърх, сейф, осколка, каланс, доза, кредитоползвател, ноксат, буксир, есесими, сканиране, ДНК, SOS и други дотра пресни попълнения на разговорната лексика. Тя е съвместена с традиционните думи/сълънце, дъжд, луна, трева, цвят и др./, но те вече звучат съвсем по новому, защото са подредени от един истински ваятел на словесния материал. Модерно звучат творби като „Глътка по глътка“, „Без следи“ и много други, които хем се доближават до ежедневния разговорен слог, хем са поетично защитени.

Поезията на Атанас Капралов е съвременна и модерна. Със своята ярка метафоричност, неподправена естественост на изказа и дълбочина на внушението тя въздейства на читателя като възхорение за съпричастие. Разбужда неговите сетива до краен предел, но не като опият за разглезени безделици, а като цял за успокояване на парещата болка от тоталната разруха на съвременна България. Тази поезия убедително съживява поета с изявите на най-ярките съвременни български писатели и го нарежда сред днешните жалони на българската литература в прогресирието ѝ развитие в посока към трайните духовни измерения.

Атанас Капралов. Приближаване до взрива. Стихотворения. Издателство Летева. Пловдив, 2018.

КЪПАНЕТО

Морејра КАМПОШ (Бразилия)

Доиде в късна доба, понеже човекът бързаше, искаше за Рождество новите съоръжения в магазина. Още носеше по длани и ходила грававостта на ворта. Пръски хоросан бяха се лепнали о космите на ръцете, които пръстите пощеха: оставаха по косите на главата, упорстваха, неудобни, в подгъва на гащите. Блъсна къщната врата, загледал в котката, свита в въгъла до стената:

- Раймунда... Раймунда.

Жената стана, завила в чаршафа, нахлузила големите чехли, от които носете ѝ ставаха още по-тънки. Той се синуи под редицата люлки, гдето спяха децата. Напила кибритената кутийка в джоба на ризата и запали газеничето върху печката: най-близките деца трепнаха в очакваните постели. Огледа остатъка от тръстиквата раклия в шийето, изпи я направо от грълото и пак излезе, да се окъпе в голямото циментово водохранилище на гробището. Затвори вратата и скри ключа под отместената керемида на стряхата. Месечината полагаше светлисто безмълвие по тъсната пясъчна улица, като отнемаше тъжнотията на уличната лампа. Само безмълвност, слабите кучета, обдушващи кофите със смет, или скокът на котката над гробищния зид, с настърхнал гръбнак. Зидът се точеше бял и висок по протежение на улицата, на две крачки от настилката. Когато се появиах ония истории за оскверняване на гробове, в които

осквернителите изглежда имаше предпочитане към старци, управата сложи пазачи. Висенте и Норато правеха обиколката като надухаха нищялките и смучеха цигари в тъмното. Минаваха един край друг и спираха да се пораздумат с

палки в ръце. Но всичко туй сега бе минало. Имаше само месечина, тишина, далечната белота на зида, слабите кучета, обдушващи консервни кутини. Той прехвърли зида доста по-напред, близо до цинковия навес, през мустото, гдето вече имаше няколко размествени тухли и гдето полягаше широката листовина на стария салкъм. Избягваше да стъпва по гробищни или по изравнени гробове. Поприклекая, че да достигне закрилата на най-голямата и най-стара гробница, защото месечината бе излязла помежду последното, по-близо, с по-чисто дъно, предпазвано от постройката с двигателя, гдето мъжете държаха и сечивата. Когато оставаше без работа, той сам хвашаше там вътре нещо временно, помагаше на майстор Феликс в направата на гробници, както последния път, кога изпила мавзолее от чер мрамор на същата Акино. Денем водохранилищата бяха много оживени: събираха се жени наоколо им да поливат цветните лехи, чираци зидари идваха да вземат вода с тенекиси. Сблече се в един въгъл. Като се движеше, все затъняше с шепи своя член. Сякаш беше в къщи, без опасения. Ако навремени сподиряше с поглед детежа на совата, която се спускаше от стряхата на припъркването към олюляващия се клон на кипариса, вършеше го от опасение за обирник. Несколцина вече бяха спинали вътре в гробището: прескачаха зида близо до железопътната релса да крадат

бронзови Христоси и кръстове, които продаваха в лярната.

Пръстите отново усетиха хладността на водата. Тялото се нахокишни цяло и той се обви с ръце. Прекръсти се преди бавното и възнаграждаващо гмурване. Водата се разлиска през ръбовете на водохранилището, чурна по циментовата настилка, намокри земята, пръстта и освежи тревата. Легна по гръб, като шамандура, а месечината полагаше връз водата и бялата стена на постройката с двигателя широката дантела на съседния кипарис. Идеха от баира сега звукът на китара и нахъсан безсмислен глас. Шумът на автомобила, минаващ по платното на отсрещната улица. Изправи се наред водохранилището, с вода под хълбоците: вдъхваше нощта. Изсекна се с два пръста, метна далеч сопола. Спомни си да купи още половин шише раклия в бара на Мундино. Упорстваше, че било противопоказно, че е поставил погрешно мозайките в съоръженията на магазина, след цялата свършена работа. Човекът искаше продаващата готова за Рождество: беше сърдит, почервенял. Смяташе да ги разтури, та сетне да се занаяс, като извинение: „Ей, мръсник, бабанти!“

- По дяволите!

Заплува кучешката изводохранилището, плаваше по гръб, заничаше към месечината. Скочи вън. Завъртя парчето тръба на допълнителния кран за душа върху настилката, вече насапунисан.

Перването на водата беше по-силно върху плещите, по гърдите, загледа нагоре. Възстанови положението на крана. Струйката сапунена вода все още течеше по вадата към тревата. Пак се изсекна. Намъкна гащите, ризата, палки в ръце. Но всичко туй сега бе минало. Имаше само месечина, тишина, далечната белота на зида, слабите кучета, обдушващи консервни кутини. Той прехвърли зида доста по-напред, близо до цинковия навес, през мустото, гдето вече имаше няколко размествени тухли и гдето полягаше широката листовина на стария салкъм. Избягваше да стъпва по гробищни или по изравнени гробове. Поприклекая, че да достигне закрилата на най-голямата и най-стара гробница, защото месечината бе излязла помежду последното, по-близо, с по-чисто дъно, предпазвано от постройката с двигателя, гдето мъжете държаха и сечивата. Когато оставаше без работа, той сам хвашаше там вътре нещо временно, помагаше на майстор Феликс в направата на гробници, както последния път, кога изпила мавзолее от чер мрамор на същата Акино. Денем водохранилищата бяха много оживени: събираха се жени наоколо им да поливат цветните лехи, чираци зидари идваха да вземат вода с тенекиси. Сблече се в един въгъл. Като се движеше, все затъняше с шепи своя член. Сякаш беше в къщи, без опасения. Ако навремени сподиряше с поглед детежа на совата, която се спускаше от стряхата на припъркването към олюляващия се клон на кипариса, вършеше го от опасение за обирник. Несколцина вече бяха спинали вътре в гробището: прескачаха зида близо до железопътната релса да крадат

Иван ГРУЕВ

(1936 - 2013)

Павелина

ПЕТКОВА

НА МАСА «РЕЗЕРВЕ»
Стоян и Владо, Митко, Жоро, аз
(А Хаджислау на далечна маса пие.)
унило слушаме истории цял час
от непоканения донжуан Хаджиев.
(Написано по поръчка на клиент
за две малки водки...)

АНТОН АНДРЕЕВ

Стига преливане от празно в пусто,
ами правете изкуство!
Или идете в затвора -
да станете хора!

ДОНКА РАЙНОВА

В сапирата тя е прима
и заслужи слава и цветя...
Всъщност във България сме трима:
моя милост, бай Радой и тя.

ЙОРДАН АТАНАСОВ

Кажете, това не е ли издател -
на месец вестник, на два-три – книга.
Явно, решил е тоя приятел
Стойчо Маджарски да стиса.

СТАЙКО ТОПОЛОВ

Написа си епифания и я забрави.
Бе, нещо беше - вика - ала-бала...
Най-важното е – вика – да сме здрави.
И съчини за себе си възхвала.

СТОИЛ СТОИЛОВ

След миг ще ви докаже
това и нещо друго,
той знае кой е даже
самият Виктор Юго.

ТАНЬО КЛИСУРОВ

Обикновена и скромна на вид,
Музата му е шестокрила
и на куфара му със динамит
отдалече гаси фитила.

СТОЙЧО МАДЖАРСКИ:

Сега привършвам със Окуджави
и мисля набързо Високи да схрускам,
след което май само остава
да преведа Маджарски на руски.

БОТЪО БУКОВ

Поет, галантен полиглот,
той има правило в тоя живот:
с мъжете – както се случи,
с жените – беса и смуче.

Из «Скици от Бирхала», шаржове.
SMS - Трибуна, 2004.

*
За затворени очи –
отворени обятия.

*
Гардеробите нарича дрешници,
а поетите за него – грешници.

*
Дойдоха по празник гости,
тръгнаха си пред постии.

*
Как да стигнеш някъде,
като още не си тръгнал?

*
На широката му душа
скроиха тясна риза.

*
Мъжът се хвали с женски завоевания,
а жената –
с отхвърлени предложения...

*
От другарско потупване –
стигна до... ортопедията.

*
Въздух под налягане е,
а тежест си придава...

*
Как гласа си да дам,
като утре ще ми е нужен
да викам срещу тях!

*
Как да оставя надеждата,
като е забита в петата ми?

*
Гъски, но... с връзки!

*
Търси се мъж – може и прост,
но на висок пост!

*
Заменям богатство и старост
за луда младост!

Адрес: 6003 Ст.Загора, ул.Хр. Ботев 4

Главен редактор: Йордан АТАНАСОВ

тел: 042/649-110 , 042/980-088, GSM 0888790135

Зам.главен редактор: Красимира БОЖАНОВА

Редактори: Румен СТОЯНОВ, Иван БОЧЕВ

Издател: НЧ "Даскал Петър Иванов"

e-mail: lit_glas@abv.bg

Интернет страница: literaturenglas.com

IBAN: BG14 UNCR 7630 1074 8633 90 BIC: UNCRBGSF

УниКредит Булбанк - Стара Загора

Печат: "ЛИТЕРА ПРИНТ" АД - Стара Загора

Не се връщат и не се редактират материали!

Абонамент - само в редакцията

НА 2 МАЙ 2019 Г., В ЗАЛА „ЛУБОР БАЙЕР“ В СТАРА ЗАГОРА, БЕШЕ ОТКРИТА ИЗЛОЖБА „ХУДОЖНИЦИТЕ НА СТАРОЗАГОРСКИЯ ТЕАТЪР“. СЪБИТИЕТО Е ПОСВЕТЕНО НА 100-ГОДИШНИНАТА ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР „ГЕО МИЛЕВ“.

Градските кули -
худ. Илко Георгиев

По Пол Гоген - Откъде идваме, какво сме, къде
отиваме - худ. Злати Златев

Проект за завеса на Стария Театър
от Васил Костакиев

Към последната битка
- худ. Теодора Лазарова

Пейзаж от Прага - худ. Петър Русков

Насаме с Гауди - худ. Димо Генов

Проект за завеса на Стария Театър
от Никола Кожухаров

